

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Realismus ve světové literatuře
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-3-13
Anotace	Materiál zachycuje život a tvorbu ruského realisty F.M. Dostojevského
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	2. ročník, třída 2.A, dne 12.2.2013, Český jazyk a literatura

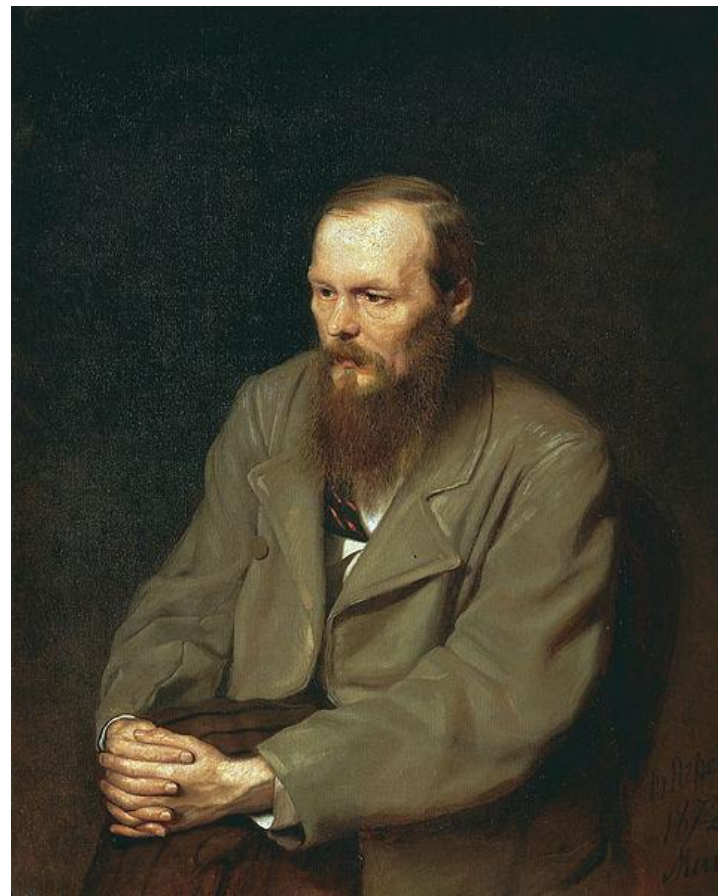
REALISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3) Ruská literatura

Fjodor
Michajlovič
Dostojevskij
(1821 – 1881)

F. M. Dostojevskij

- prozaik
- narozen v Moskvě v rodině šlechtického původu
- po studiích důstojník v armádě
- za účast v kroužku utopických socialistů byl r. 1849 odsouzen k trestu smrti → změněno na vyhnanství na Sibiři
- nešťastné manželství, patologické hráčství

F. M. Dostojevskij

- zakladatel psychologické prózy → vliv na prózu a filosofii 20. století

F. M. Dostojevskij

román Zločin a trest (1866)

- psychologická próza; 6 částí + epilog
- hl.p. chudý petrohradský student Rodion Romanovič Raskolnikov, pro nedostatek prostředků musí přerušit studia
- jeho sestra Duňa mu chce pomoci → úmysl provdat se za bohatého starce
- R. její oběť nepřijímá → sekýrou zabije lichvářku i její sestru a ukradne jí peníze

F. M. Dostojevskij

román Zločin a trest (1866)

→ policie nemůže R. zločin dokázat → obžalován nevinný člověk

→ R. trápí svědomí → svěří se prostitutce Soně → ta jej přesvědčí k přiznání

→ R. odsouzen k 8 letům na Sibiři, sem jej dobrovolně doprovází i Soňa; R. nalézá útěchu v evangeliu

F. M. Dostojevskij

román Zločin a trest (1866)

→ dějová složka poměrně chudá, napětí především v psychickém dramatu hl. hrdiny

→ autor se zaměřuje na nitro postav, snaha proniknout do jejich vnitřního světa → rozsáhlé vnitřní monology

→ dílo ovlivněno autorovými vlastními vězeňskými zkušenostmi

→ čít. s. 74

F. M. Dostojevskij

román Idiot (1869)

- hl.p. kníže Myškin, mravně ušlechtilý člověk, vzor křesťanské pokory a moudrosti
- pro svou dobrotu ale okolím považován za „idiotu“
- M. se vrací (příběh začíná ve vlaku) do Petrohradu ze švýcarského sanatoria pro duševně choré
- petrohradskou smetánku odzbrojuje svou dětskou naivitou

F. M. Dostojevskij

román Idiot (1869)

→ navazuje mnohé kontakty (dcery generála Jepačina, Rogožin (pozdější M. přítel), Nastasja, žena nevalné pověsti ad.)

→ M. dojíká Nastasjin osud → snaha pomoci → ale odmítnut (Nastasja prchá ze svatby s M.)

→ Rogožin zavraždí Nastasju (miloval ji), ale M. mu odpouští soucítí s ním

F. M. Dostojevskij

román Idiot (1869)

→ oba stráví noc s mrtvou Nastasjou

→ M. upadá znovu do své choroby (opět léčba ve Švýcarsku), Rogožin odsouzen k 15 letům na Sibiři

→ M. = obraz člověka, který je schopen milovat až k sebeobětování, v ostatních probouzí touhu po dobru a čistém životě → tragika hl.p. → jeho snaha vždy ztroskotá

F. M. Dostojevskij

román Bratři Karamazovi (1879)

→ čtyřdílná psychologická próza s detekt. zápletkou

→ Fjodor Pavlovič Karamazov, prostopášník a zhýralec, má 4 syny → Dmitrij, Ivan, Aljoša a Smerďakov (nemanželský)

→ Smerďakov zavraždí Karamazova, ale z vraždy obžalován Dmitrij (nenáviděl otce, žárlil na dívku Grušenku, o níž se domníval, že o ni otec usiloval)

F. M. Dostojevskij

román Bratři Karamazovi (1879)

→ Smerďakov se přizná Ivanovi a poté se oběsí → u Ivana vypukne duševní choroba, Dmitrij odsouzen na Sibiř → spolu s ním odchází i Grušenka

→ autorova snaha poukázat na mravní problémy doby, otázka viny a trestu, konflikt rozumu a citu

Internetové zdroje:

Obr.1

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Dostoevsky_1872.jpg

/10-02-2013-23.00/

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník světových spisovatelů*. 1. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2007. ISBN 978-80-86480-85-5
- MACURA, Vladimír a kol.: *Slovník světových literárních děl*. Praha: Odeon, 1988.
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka II. k literatuře v kostce*. 2. vyd. Fragment: Havlíčkův Brod, 2005. ISBN 80-7200-974-5
- ULRICHOVÁ, Libuše. *Obsahy z děl světové literatury, I. díl*. 4. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2005. ISBN 80-86480-61-5

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ